EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 1.2.2017
COM(2017) 37 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o provádění směrnice 2009/31/ES o geologickém ukládání oxidu uhličitého

1. ÚVOD

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES o geologickém ukládání oxidu uhličitého[1] („směrnice o zachycování a ukládání CO_2“) vytváří právní rámec pro geologické ukládání oxidu uhličitého (CO_2), které je bezpečné z hlediska životního prostředí. Směrnice o zachycování a ukládání CO_2 má zajistit, aby nehrozilo žádné významné riziko úniku CO_2 ani poškození zdraví či životního prostředí, a zabránit vzniku nežádoucích účinků na bezpečnost přepravní sítě či úložišť.

Tato zpráva představuje druhou zprávu o provádění směrnice o zachycování a ukládání CO_2 a vztahuje se na období květen 2013 až duben 2016. Ukazuje pokrok, jehož bylo dosaženo od vydání první zprávy o provádění.[2] V roce 2015 byla přijata zpráva o přezkumu směrnice o zachycování a ukládání CO_2[3]. Tato zpráva vychází ze zpráv předložených členskými státy. 26 členských států[4] předložilo své zprávy včas, takže mohly být v této zprávě zohledněny.

2. OBECNÝ POKROK PŘI PROVÁDĚNÍ

Všechny členské státy oznámily Komisi prováděcí opatření. Komise se domnívá, že plně v souladu se směrnicí jsou nyní právní předpisy 16 členských států. Nadále probíhá komunikace se zbývajícími členskými státy, aby své právní předpisy uvedly plně do souladu s požadavky směrnice.

3. KONKRÉTNÍ OTÁZKY TÝKAJÍCÍ SE PROVÁDĚNÍ V ČLENSKÝCH STÁTECH

3.1. Výběr úložišť

Ve srovnání s předchozím sledovaným obdobím členské státy zpravidla neurčily žádné nové oblasti, z nichž mohou být vybrána úložiště. Pouze Polsko určilo jeden skladovací prostor. Pět německých spolkových zemí připravuje rozhodnutí nebo již přijalo právní předpisy omezující nebo zakazující podzemní ukládání CO_2, včetně pro účely výzkumu.

Členské státy, které mají v úmyslu povolit na svém území geologické ukládání CO_2, musí provést posouzení dostupné úložné kapacity. V Bulharsku, Německu, Řecku, Maďarsku, Itálii, Nizozemsku, Švédsku a Spojeném království byla provedena nová posouzení dostupné úložné kapacity, nebo taková posouzení v současnosti probíhají či jsou plánována.

Podrobnější informace jsou uvedeny v příloze této zprávy.

3.2. Žádosti o povolení k průzkumu a povolení k ukládání

Žádosti o udělení povolení k průzkumu byly podány pouze ve Španělsku a o povolení k ukládání bylo zažádáno pouze v rámci jednoho projektu ve Spojeném království (Peterhead

[1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES o geologickém ukládání oxidu uhličitého a o změně směrnice Rady 85/337/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES a 2008/1/ES a nařízení (ES) č. 1013/2006 (Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 114).

[2] Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o provádění směrnice 2009/31/ES o geologickém ukládání oxidu uhličitého, COM(2014) 99.

[3] Zpráva o přezkumu směrnice 2009/31/ES o geologickém ukládání oxidu uhličitého, příloha zprávy Komise Evropskému parlamentu a Radě o pokroku v oblasti klimatu, COM(2015) 576.

[4] Rakousko, Belgie, Bulharsko, Chorvatsko, Kypr, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Německo, Řecko, Maďarsko, Itálie, Lotyšsko, Litva, Malta, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Česká republika, Spojené království.

CCS Project). Komise vydala stanovisko k návrhu povolení k ukládání v lednu 2016[5]. V Itálii právě probíhá vyhodnocení žádosti o povolení k ukládání a v Nizozemsku má být v rámci projektu ROAD předložena žádost o povolení k ukládání v souvislosti s ložiskem Q16-Maas.

3.3. Proveditelnost dodatečného vybavení nových velkých spalovacích zařízení technologiemi pro zachycování a ukládání CO_2

Směrnice o zachycování a ukládání CO_2 požaduje, aby provozovatelé při podání žádosti o udělení licence posoudili technickou a ekonomickou proveditelnost zachycování, přepravy a ukládání CO_2. Pokud je toto posouzení kladné, musí být v místě spalovacího zařízení vyhrazen vhodný prostor pro umístění zařízení nezbytného pro zachycování a stlačování CO_2.

Posouzení byla provedena v Belgii (1), České republice (1), Německu (5), Rumunsku (6), Polsku (10), Slovinsku (1) a Španělsku (5). Z posouzení vyplynulo, že zachycování a ukládání CO_2 není ekonomicky proveditelné. V případě některých zařízení byly zjištěny další problémy – v Belgii a Estonsku nejsou k dispozici vhodná úložiště nebo byla zjištěna technická neslučitelnost s pružným provozem zařízení.

I když však posouzení nepřinesla pozitivní výsledky, v řadě povolených elektráren se vyhrazuje prostor pro zařízení na odstranění a stlačování CO_2 a elektrárny jsou konstruovány tak, aby bylo možné zařízení na zachycování a ukládání CO_2 připojit později bez větších stavebních úprav (např. v České republice, Estonsku, Německu a Polsku.

Právní předpisy ve Spojeném království přesahují požadavky směrnice: povolení se udělují pouze elektrárnám, které během celé životnosti elektrárny prokazatelně splňují podmínky technické a ekonomické proveditelnosti. Na základě pokynů poskytnutých úřady bylo povolení uděleno 14 elektrárnám[6]. Z ekonomického hodnocení vyplývá, že při odpovídající ceně CO_2 by dodatečné vybavení uvedených elektráren technologiemi pro zachycování a ukládání CO_2 bylo ekonomicky proveditelné.

3.4. Výzkumné projekty s významem pro směrnici o zachycování a ukládání CO_2

I když demonstrace a komerční využívání technologií pro zachycování a ukládání CO_2 během sledovaného období nezaznamenaly žádný pokrok, řada členských států, stejně jako EU, nadále podporuje nebo má v úmyslu dále podporovat výzkumné činnosti za účelem zlepšení technologie a znalostí podzemního ukládání CO_2 (Belgie, Česká republika, Německo, Francie, Maďarsko, Malta, Litva, Nizozemsko, Slovensko, Španělsko a Spojené království). Některé země (např. Estonsko, Nizozemsko, Slovensko, Polsko) oznámily, že ověřují alternativy geologického ukládání CO_2 prostřednictvím různých možností pro využití CO_2. Další podrobnosti jsou uvedeny v příloze.

3.5. Sítě pro přepravu a ukládání CO_2

Na vývoji společných řešení pro přeshraniční přepravu a geologické ukládání CO_2 pracují dvě regionální sítě v oblasti zachycování a ukládání CO_2 – pracovní skupina North Sea Basin Task Force ve spolupráci se Spojeným královstvím, Nizozemskem, Norskem, Německem a Belgií a síť Baltic Sea Region CCS network ve spolupráci s Estonskem, Německem, Finskem, Norskem a Švédskem. Tyto sítě mohou usnadnit transparentní a nediskriminační přístup k sítím pro přepravu CO_2 a úložištím CO_2 pro provozovatele v členských státech, které nemají možnost podzemního ukládání. Belgie, Nizozemsko, Spojené království a Francie rovněž

[5] Stanovisko Komise týkající se návrhu povolení k trvalému uložení oxidu uhličitého ve vyčerpaném ložisku plynového kondenzátu Goldeneye v blocích 14/28b, 14/29a, 14/29e, 20/3b, 20/4b a 20/4c kontinentálního šelfu Spojeného království C(2016) 152.

[6] https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/43609/Carbon_capture_readiness_-_guidance.pdf and www.gov.scot/resource/doc/917/0095764.doc

zkoumají možnosti vytvořit uzly pro emise CO_2 z průmyslu a výroby energie v blízkosti přístavů v Amsterdamu a Rotterdamu, Grangemouthu, Tees Valley a Fos-sur-Mer.

4. ZÁVĚR

Ustanovení směrnice o zachycování a ukládání CO_2 byla v průběhu celého sledovaného období v členských státech EU důsledně uplatňována.

Některé členské státy dosáhly pokroku při posuzování skladovací kapacity, budou však potřebná podrobnější posouzení, mají-li zde být zahájeny projekty v oblasti zachycování a ukládání CO_2.

Ačkoli zkoušky technické a ekonomické proveditelnosti dodatečného vybavení technologiemi pro zachycování a ukládání CO_2 nepřinesly pozitivní výsledky, nově vybudované elektrárny zpravidla překračují rámec zákonných požadavků a vyhrazují prostor pro případ, že se podmínky v budoucnosti změní.